

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2009. gada 7. maijā *

Lieta C-553/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Raad van State* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 5. decembrī un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 12. decembrī, tiesvedībā

College van burgemeester en wethouders van Rotterdam

pret

E. E. Rijkeboer.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši A. O’Kifs [*A. Ó Caoimh*], J. Klučka [*J. Klučka*], U. Lehmuß [*U. Lohmus*] un P. Linda [*P. Lindh*] (referente),

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

ģenerālvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*],
sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 20. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *College van burgemeester en wethouders van Rotterdam* vārdā — R. de Brē [*R. de Bree*], *advocaat*,

- E. E. Raikebūra [*E. E. Rijkeboer*] vārdā — V. van Bentems [*W. van Bentem*], *juridisch adviseur*,

- Nīderlandes valdības vārdā — K. M. Viselsa [*C. M. Wissels*] un K. ten Dama [*C. ten Dam*], pārstāves,

- Čehijas valdības vārdā — M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvis,

- Grieķijas valdības vārdā — E. M. Mamuna [*E.-M. Mamouna*] un V. Karra [*V. Karra*], pārstāves,

- Spānijas valdības vārdā — M. Munjoss Peress [*M. Muñoz Pérez*], pārstāvis,

- Apvienotās Karalistes valdības vārdā — Z. Brianstone-Krosa [*Z. Bryanston-Cross*] un H. Volkere [*H. Walker*], pārstāves, kurām palīdz J. Stretfords [*J. Stratford*], *barrister*,

- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — R. Trousterss [*R. Troosters*] un K. Doksijs [*C. Docksey*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2008. gada 22. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 31. lpp.; turpmāk tekstā — “direktīva”) 12. panta a) punktu.

- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp Raikebūru un *College van burgemeester en wethouders van Rotterdam* (Roterdamas dome, turpmāk tekstā — “College”) par

pēdējās daļēju atteikumu atļaut viņam iepazīties ar informāciju par pēdējos divos gados pirms viņa lūguma sniegt informāciju trešajām personām izpaustajiem viņa personas datiem.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienų tiesiskais regulējums

- 3 Direktīvas preambulas otrajā un desmitajā apsvērumā par pamattiesībām un brīvībām ir minēts:

“(2) tā kā datu apstrādes sistēmas ir paredzētas tam, lai kalpotu cilvēkam; tā kā tām neatkarīgi no fizisku personu pilsonības vai pastāvīgas dzīves vietas jārespektē viņu pamattiesības un brīvības, jo īpaši privātās dzīves neaizskaramības tiesības, un jāveicina ekonomiskā un sociālā attīstība, tirdzniecības paplašināšana un personu labklājība;

[..]

(10) tā kā valstu likumu par personas datu apstrādi mērķis ir aizsargāt pamattiesības un brīvības, īpaši privātās dzīves neaizskaramības tiesības, ko atzīst gan Eiropas Konvencijas par cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzību 8. pants, gan Kopienas tiesību vispārīgie principi [..].”

- 4 Saskaņā ar direktīvas preambulas divdesmit piekto apsvērumu personu aizsardzības principi jāatspoguļo, pirmkārt, par datu apstrādi atbildīgajām personām noteiktajos pienākumos īpaši attiecībā uz datu kvalitāti un, otrkārt, personām, kuru dati tiek apstrādāti, piešķirtajās tiesībās tikt informētām par šo apstrādi, iepazīties ar šiem datiem, pieprasīt to labošanu un zināmos apstākļos pat iebilst pret apstrādi.
- 5 Direktīvas preambulas četrdesmitajā apsvērumā par pienākumu informēt attiecīgo personu gadījumā, ja dati nav iegūti no tās, ir minēts, ka šis pienākums nav paredzēts, ja šāda informēšana izrādās neiespējama vai arī ietver nesamērīgas pūles, un ka šajā sakarā var ņemt vērā datu subjektu skaitu, datu vecumu un kompensējošus pasākumus, ko iespējams veikt.
- 6 Saskaņā ar direktīvas preambulas četrdesmit pirmā apsvēruma tekstu visām personām ir jānodrošina iespēja iepazīties ar apstrādātajiem datiem, kas uz tām attiecas, lai it īpaši nodrošinātu šo datu precizitāti un apstrādes likumību.
- 7 1. pants ar nosaukumu “Direktīvas mērķis” ir formulēts šādi:

“1. Saskaņā ar šo direktīvu dalībvalstis aizsargā fizisku personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši viņu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību attiecībā uz personas datu apstrādi.

2. Dalībvalstis neierobežo un neaizliedz personas datu brīvu plūsmu starp dalībvalstīm, pamatojoties uz 1. punktā paredzēto aizsardzību.”

8 Jēdziens “personas dati” direktīvas 2. panta a) punktā ir definēts kā jebkura informācija par identificētu vai identificējamu fizisku personu (datu subjektu).

9 “Personas datu apstrāde” saskaņā ar direktīvas 2. panta b) punktu ir

“jebkura ar personas datiem veikta darbība vai darbību kopums ar vai bez automatizētiem līdzekļiem — kā vākšana, reģistrēšana, organizēšana, uzglabāšana, piemērošana vai pārveidošana, labošana, konsultēšana, izmantošana, atklāšana, pielietojot pārsūtīšanu, izplatīšanu vai darot tos pieejamus citādā veidā, grupēšana vai savienošana, piekļuves noslēgšana, dzēšana vai iznīcināšana”.

10 Saskaņā ar direktīvas 2. panta d) punktu “personas datu apstrādātājs” ir fiziska vai juridiska persona, valsts iestāde, aģentūra vai jebkura cita institūcija, kura viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus.

11 Direktīvas 2. panta g) punktā “saņēmējs” ir definēts kā fiziska vai juridiska persona, valsts iestāde, aģentūra vai jebkura cita struktūra, kurai tiek atklāti dati, vai tās ir vai nav “trešās personas”, kā tās definētas direktīvas 2. panta f) punktā.

12 Direktīvas 6. pantā ir minēti datu kvalitātes principi. Tā 1. punkta e) apakšpunktā par datu glabāšanu ir noteikts, ka dalībvalstis nosaka, ka personas datiem jābūt “saglabātiem veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju ne ilgāk, kā tas nepieciešams nolūkiem, kuriem datus vāca vai kuriem tos turpmāk apstrādā. Dalībvalstis nosaka

atbilstošas garantijas personas datiem, kurus uzglabā ilgāku laiku, lai izmantotu vēsturiskiem, statistiskiem vai zinātniskiem nolūkiem”.

13 Direktīvas 10. un 11. pantā ir noteikts, kāda informācija personas datu apstrādātājam vai viņa pārstāvim ir jāsniedz datu subjektam attiecīgi gadījumos, kad dati ir iegūti no tā un kad tie nav iegūti tā.

14 Direktīvas 12. pants ar nosaukumu “Piekļuves tiesības” ir formulēts šādi:

“Dalībvalstis garantē katram datu subjektam tiesības iegūt no personas datu apstrādātāja:

a) bez ierobežojumiem samērīgos termiņos un bez pārmērīgas vilcināšanās vai tiesu izdevumiem:

— apstiprinājumu, vai uz viņu attiecināmos datus apstrādā vai neapstrādā, un informāciju vismaz attiecībā uz apstrādes nolūkiem, attiecīgo datu kategorijām un saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kuriem datus atklāj,

— paziņojumu datu subjektam saprotamā formā par apstrādē esošajiem datiem un par jebkuru pieejamu informāciju attiecībā uz datu avotu,

— informāciju par datu, kas uz viņu attiecas, jebkurā automatizētā apstrādē ietvertu loģiku vismaz 15. panta 1. punktā norādīto automatizēto lēmumu gadījumā,

b) atkarībā no apstākļiem datu izlabošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, ja šo datu apstrāde neatbilst šīs direktīvas noteikumiem, īpaši datu nepilnības vai neprecizitātes dēļ,

c) paziņojumu trešajām personām, kurām dati atklāti, par jebkuru saskaņā ar b) [punktu] veikto izlabošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, ja vien tas neizrādās neiespējami vai nav saistīts ar nesamērīgām pūlēm.”

15 Direktīvas 13. panta ar nosaukumu “Atbrīvojumi un ierobežojumi” 1. punktā dalībvalstij ir atļauts atkāpties it īpaši no tās 6. un 12. panta, ja tas ir vajadzīgs zināmu sabiedrisku interešu aizsardzībai, starp kurām ir valsts drošība, aizsardzība, kriminālvajāšana un citas intereses, proti, datu subjekta vai citu personu tiesību un brīvību aizsardzība.

16 Direktīvas 14. pantā ir paredzēts, ka dalībvalstis piešķir datu subjektam tiesības zināmos apstākļos iebilst pret tādu datu apstrādi, kas attiecas uz viņu.

17 Saskaņā ar direktīvas 17. panta 1. punkta otro daļu dalībvalstis paredz, ka personas datu apstrādātājam jāiesteno atbilstoši tehniski un organizatoriski pasākumi, kam, ņemot vērā to kvalitāti un īstenošanas izmaksas, jānodrošina atbilstoša drošība, ievērojot apstrādes riskus un aizsargājamo datu raksturu.

- 18 Saskaņā ar direktīvas 22. pantu un 23. panta 1. punktu dalībvalstis paredz, ka jebkurai personai ir tiesības vērsties tiesā, ja ir aizskartas tās attiecīgajai apstrādei piemērojamajās valsts tiesību normās garantētās tiesības, un ka jebkurai personai, kam nodarīts kaitējums nelikumīgas datu apstrādes vai ar direktīvas piemērošanai pieņemtām valsts tiesību normām nesavienojamas rīcības dēļ, ir tiesības no personas datu apstrādātāja saņemt kompensāciju par kaitējumu.

Valsts tiesiskais regulējums

- 19 Direktīva Nīderlandes tiesībās tika transponēta ar vispārīgi piemērojamu tiesību aktu — likumu par personas datu aizsardzību (*Wet bescherming persoonsgegevens*). Vēl direktīvas ievērošanai tika pieņemti speciāli likumi. Tāds ir pamata lietā apstrīdētais likums par pašvaldības iestāžu rīcībā esošajiem personas datiem (*Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, Stb.* 1994, Nr. 494; turpmāk tekstā — “*Wet GBA*”).
- 20 *Wet GBA* 103. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Roterdamas dome pēc ieinteresētās personas pieprasījuma tai četru nedēļu laikā rakstveidā paziņo, kādus tās datus pašvaldība ir sniegusi saņēmējam vai trešai personai gada laikā pirms pieteikuma iesniegšanas.
- 21 Saskaņā ar *Wet GBA* 110. pantu Roterdamas dome saglabā piezīmi par šo paziņošanu visu gadu, kas seko pēc datu paziņošanas, izņemot, ja šī paziņošana izriet no datu bāzes citādā veidā.

- 22 No *College* rakstveida apsvērumiem izriet, ka pašvaldībā saglabātie dati it īpaši ir uzvārds, dzimšanas datums, administratīvais numurs, sociālo iemaksu un nodokļu numurs, pieraksta vietas pašvaldība, adrese un datums, no kura ir pieraksts pašvaldībā, civiltāvoklis, aizgādība, aizbildnība pār nepilngadīgajiem, pilsonība un ārvalstnieku uzturēšanās tiesības.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

- 23 2005. gada 26. oktobra vēstulē Raikebūrs lūdza *College* informēt viņu par visiem gadījumiem, kad pašvaldība trešajām personām sniegusi informāciju par viņu divu gadu laikā pirms viņa pieteikuma. Viņš vēlējas uzzināt šo personu identitāti un tām nodotās informācijas saturu. Raikebūrs bija pārcēlies uz citu pašvaldību un it īpaši vēlējas uzzināt, kam bija paziņota viņa iepriekšējā adrese.
- 24 Ar 2005. gada 27. oktobra un 29. novembra lēmumiem *College* daļēji noraidīja šo lūgumu, atbilstoši *Wet GBA* 103. panta 1. punktam viņam paziņojot informāciju par vienu gadu pirms viņa pieteikuma iesniegšanas.
- 25 Datu paziņošana tiek reģistrēta “Logisch Ontwerp GBA”. Tā ir automatizēta sistēma, ko ir izveidojusi *Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties* (Nīderlandes Karalistes Iekšlietu ministrija). No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Raikebūra lūgtie dati, kas attiecās uz agrāku periodu nekā gadu pirms viņa pieteikuma iesniegšanas, ir automātiski dzēsti un ka tas atbilst *Wet GBA* 110. panta noteikumiem.

26 Raikebūrs *College* iesniedza sūdzību par šo atteikumu viņam paziņot informāciju par saņēmējiem, kuriem bija paziņoti dati par viņu periodā, kas bija senāks par vienu gadu pirms viņa pieteikuma iesniegšanas. Kad šī sūdzība 2006. gada 13. februārī tika noraidīta, Raikebūrs cēla prasību *Rechtbank Rotterdam* [Roterdamas Tiesā].

27 Šī tiesa prasību apmierināja, uzskatot, ka *Wet GBA* 103. panta 1. punktā paredzētais tiesību tikt informētam par datu paziņošanu saņēmējiem ierobežojums ar vienu gadu pirms pieprasījuma iesniegšanas nav saderīgs ar direktīvas 12. pantu. Tā arī nolēma, ka nav piemērojami šīs direktīvas 13. pantā paredzētie izņēmumi.

28 *College* šo spriedumu pārsūdzēja *Raad van State* [Valsts Padomē]. Šī tiesa konstatēja, ka direktīvas 12. pantā par tiesībām iepazīties ar informāciju nav noteikts nekāds termiņš, kurā šīs tiesības ir izmantojamas. Šī tiesa uzskata, ka šajā pantā tomēr valsts likumdevējam nav obligāti aizliegts ierobežot laikā attiecīgās personas tiesības tikt informētai par saņēmējiem, kuriem ir paziņoti tās personas dati, bet tai šajā sakarā ir šaubas.

29 Šajos apstākļos *Raad van State* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai likumā paredzētais datu paziņošanas ierobežojums līdz vienam gadam pirms atbilstoša pieteikuma iesniegšanas ir saderīgs ar [direktīvas] 12. panta [..] a) punktu atsevišķi vai kopā ar šīs direktīvas 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu un samērīguma principu?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 30 Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 234. pantā paredzēto tiesu sadarbības sistēmu Tiesai ir jāinterpretē Kopienas tiesību noteikumi. Valsts tiesību normu interpretācija ir jāveic valsts tiesām (skat. 2008. gada 14. februāra spriedumu lietā *C-449/06 Gysen*, Krājums, I-553. lpp., 17. punkts).
- 31 Tāpēc iesniedzējtiesas jautājums ir jāsaprot tā, ka tas būtībā ir domāts, lai noteiktu, vai saskaņā ar direktīvu, it īpaši tās 12. panta a) punktu, personas tiesības iepazīties ar informāciju par tās personas datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kā arī paziņoto datu saturu var ierobežot ar vienu gadu pirms pieteikuma iesniegšanas, kurā tas lūgts.
- 32 Šī tiesa uzsver divas direktīvas tiesību normas, proti, 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu par personas datu glabāšanu un 12. panta a) punktu par tiesībām iepazīties ar šiem datiem. Savukārt ne tiesa, ne arī kāds no lietas dalībniekiem, kas Tiesai ir iesnieguši apsvērumus, nav izvirzījuši direktīvas 13. pantā minētos izņēmumus.
- 33 Direktīvas 6. pants attiecas uz datu kvalitāti. Tā 1. punkta e) apakšpunktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums paredzēt, lai personas dati netiktu saglabāti ilgāk nekā vajadzīgs to mērķu sasniegšanai, kuriem tie ir savākti vai kuriem vēlāk tiek apstrādāti. Dati tāpat ir jāizdzēš, kad šie mērķi ir sasniegti.
- 34 Direktīvas 12. panta a) punktā ir paredzēts, ka dalībvalstīm ir jādod attiecīgajām personām tiesības iepazīties ar to personas datiem, kā arī ar informāciju par šo datu saņēmējiem un to kategorijām, nenorādot termiņu.

- 35 Šie abi panti tātad ir domāti, lai pasargātu attiecīgo personu. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai starp šiem abiem pantiem pastāv saikne tādā ziņā, ka tiesības iepazīties ar personas datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kā arī izpausto datu saturu varētu būt atkarīgas no šo datu saglabāšanas ilguma.
- 36 Tiesai iesniegtajos apsvērumos ir izteikti divi dažādi viedokļi par šo abu tiesību normu savstarpējo saistību.
- 37 *College*, kā arī Nīderlandes, Čehijas, Spānijas un Apvienotās Karalistes valdības apgalvo, ka direktīvas 12. panta a) punktā paredzētās tiesības iepazīties ar informāciju par saņēmējiem vai to kategorijām ir tikai attiecībā uz tagadni, nevis pagātņi. Tāpēc pēc datu izdzēšanas saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu attiecīgā persona vairs ar tiem nevar iepazīties. Tas neesot pretrunā direktīvai.
- 38 *College* un Nīderlandes valdība šajā ziņā apgalvo, ka *Wet GBA* 103. panta 1. punkts, saskaņā ar kuru pašvaldība pēc personas pieteikuma to informē par saņēmējiem gadā pirms pieteikuma iesniegšanas izpaustajiem datiem, pārsniedz direktīvā noteiktās prasības.
- 39 Komisija un Grieķijas valdība savukārt apgalvo, ka direktīvā ir paredzētas tiesības iepazīties ne tikai ar informāciju par tagadni, bet arī par periodu pirms pieteikuma iesniegšanas. Tām tomēr ir dažādi viedokļi par šo tiesību iepazīties ar informāciju ilgumu.

- 40 Lai izvērtētu tiesību iepazīties ar informāciju apmēru, kas direktīvai būtu jānodrošina, vispirms ir jānosaka dati, uz kuriem attiecas šīs tiesības, un pēc tam jāņem vērā direktīvas 12. panta a) punkta mērķis, kas jāapskata pašas direktīvas mērķu aspektā.
- 41 Raikebūra lietā jautājums ir par divu veidu datiem.
- 42 Pirmie ir privāta rakstura dati, kas pašvaldībai ir par personu, kā, piemēram, tās uzvārds un adrese, kas šajā gadījumā ir pamatdati. No *College* un Nīderlandes valdības sniegtajiem mutvārdu apsvērumiem izriet, ka šos datus var glabāt ilgi. Tie ir “personas dati” direktīvas 2. panta a) punkta izpratnē, jo tā ir informācija par identificētu vai identificējamu fizisku personu (šajā sakarā skat. 2003. gada 20. maija spriedumu apvienotajās lietās C-465/00, C-138/01 un C-139/01 *Österreichischer Rundfunk* u.c., *Recueil*, I-4989. lpp., 64. punkts; 2003. gada 6. novembra spriedumu lietā C-101/01 *Lindqvist*, *Recueil*, I-12971. lpp., 24. punkts, kā arī 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā C-524/06 *Huber*, Krājums, I-9705. lpp., 43. punkts).
- 43 Otrais veids attiecas uz informāciju par saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kam pamatdati ir izpausti, kā arī šo datu saturu un tātad attiecas uz pamatdatu apstrādi. Saskaņā ar pamata lietā apstrīdētajiem valsts tiesību aktiem šī informācija tiek saglabāta tikai vienu gadu.
- 44 Tiesību iepazīties ar informāciju par personas datu saņēmējiem un izpausto datu saturu laika ierobežojums, par kuru ir pamata lieta, tāpēc attiecas uz šo otro datu veidu.

- 45 Lai noteiktu, vai direktīvas 12. panta a) punktā ir atļauts šāds laika ierobežojums, šis pants ir jāinterpretē, ņemot vērā tā mērķi, kas jāizvērtē pašas direktīvas mērķu aspektā.
- 46 Saskaņā ar direktīvas 1. pantu tās mērķis ir aizsargāt fizisku personu pamattiesības un brīvības, it īpaši viņu tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, saistībā ar personas datu apstrādi un tādējādi nodrošināt šo datu brīvu apriti dalībvalstīs.
- 47 Privātās dzīves aizsardzības nozīme ir uzsvēta direktīvas preambulas otrajā un desmitajā apsvērumā un Tiesas judikatūrā (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Österreichischer Rundfunk* u.c., 70. punkts, un lietā *Lindqvist*, 97. un 99. punkts, kā arī 2008. gada 29. janvāra spriedumu lietā *C-275/06 Promusicae*, Krājums, I-271. lpp., 63. punkts, un 2008. gada 16. decembra spriedumu lietā *C-73/07 Satakunnan Markkinapörssi* un *Satamedia*, Krājums, I-9831. lpp., 52. punkts).
- 48 Turklāt, kā izriet no direktīvas preambulas divdesmit piektā apsvēruma, šīs aizsardzības principiem ir jāizpaužas, pirmkārt, datu apstrādātājiem noteiktajos pienākumos, kuriem it īpaši ir jāattiecas uz datu kvalitāti, kas ir direktīvas 6. panta priekšmets, un, otrkārt, personām, kuru dati tiek apstrādāti, piešķirtajās tiesībās tikt par to informētām, varēt iepazīties ar šiem datiem, lūgt to labošanu, zināmos gadījumos pat iebilst pret to apstrādi.
- 49 Šīs tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību nozīmē, ka attiecīgajai personai ir jābūt iespējai pārliecināties, ka tās personas dati ir apstrādāti pareizi un likumīgi, proti, it īpaši, ka tās pamatdati ir pareizi un ka tie ir izpausti likumīgiem saņēmējiem. Kā ir minēts direktīvas preambulas četrdesmit pirmajā apsvērumā, lai varētu veikt vajadzīgās pārbaudes, attiecīgajai personai ir jābūt tiesībām iepazīties ar datiem, kas uz to attiecas un kas tiek apstrādāti.

- 50 Šajā sakarā direktīvas 12. panta a) punktā ir paredzētas tiesības iepazīties ar pamatdatiem, kā arī informāciju par saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kuriem dati ir izpausti.
- 51 Šīs tiesības iepazīties ar informāciju ir vajadzīgas, lai ļautu attiecīgajai personai izmantot direktīvas 12. panta b) un c) punktā paredzētās tiesības, proti, gadījumā, ja šo datu apstrāde neatbilstu šai direktīvai, — panākt, lai par datu apstrādi atbildīgā persona tos labotu, dzēstu vai neļautu nevienam ar tiem iepazīties [b) punkts] vai lai tā paziņotu trešajām personām, kurām dati ir tikuši paziņoti, par šo labošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, ja vien tas nav neiespējami vai nav saistīts ar nesamērīgām pūlēm [c) punkts].
- 52 Šīs tiesības iepazīties ar informāciju ir vajadzīgas arī, lai atļautu attiecīgajai personai izmantot tās tiesības iebilst pret tās personas datu apstrādi, kas ir paredzētas direktīvas 14. pantā, vai tās 22. un 23. pantā paredzētās tiesības celt prasību gadījumā, ja ir ciesti zaudējumi.
- 53 Runājot par tiesībām iepazīties ar informāciju par pamatdatu saņēmējiem vai par saņēmēju kategorijām, kā arī izpausto datu saturu, direktīvā nav precizēts, vai šīs tiesības attiecas uz pagātņi un attiecīgā gadījumā — uz kādu periodu pagātnē.
- 54 Šajā sakarā jākonstatē, ka, lai nodrošinātu šī sprieduma 51. un 52. punktā minēto tiesību normu lietderīgo iedarbību, šīm tiesībām noteikti ir jāattiecas uz pagātņi. Ja tas tā nebūtu, attiecīgā persona nevarētu efektīvi izmantot savas tiesības likt labot, dzēst vai neļaut iepazīties ar datiem, kas tiek uzskatīti par nelikumīgiem vai nepareiziem, kā arī celt prasību tiesā un panākt nodarīto zaudējumu atlīdzību.

- 55 Jautājums ir par to, cik tālu pagātnē šīs tiesības sniedzas.
- 56 Tiesa jau ir atzinusi, ka direktīvas tiesību normas ir nosacīti vispārīgas, ņemot vērā, ka tās ir jāpiemēro ļoti daudzās dažādās situācijās un ka direktīvā ir noteikumi, kuriem ir raksturīga zināma elastība, daudzos gadījumos ļaujot dalībvalstīm izstrādāt detaļas vai izvēlēties kādu no vairākām iespējām (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Lindqvist*, 83. punkts). Tiesa tādējādi ir atzinusi, ka dalībvalstīm direktīvas transponēšanā daudzējādā ziņā ir rīcības brīvība (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Lindqvist*, 84. punkts). Šī rīcības brīvība attiecībā uz direktīvas 12. panta a) punktu tomēr nav neierobežota.
- 57 Termins tiesībām iepazīties ar informāciju par saņēmējiem vai par saņēmēju kategorijām un izpausto datu saturu ir jānosaka tā, lai ļautu attiecīgajai personai izmantot dažādās direktīvā paredzētās tiesības, kas ir atgādinātas šī sprieduma 51. un 52. punktā.
- 58 Pamatdatu glabāšanas ilgums var noderēt par lietderīgu kritēriju, tomēr tas nav noteicošs.
- 59 Direktīvas piemērojamība, kā Tiesa to jau ir atzinusi, ir ļoti plaša (skat. iepriekš minētos spriedumus apvienotajās lietās *Österreichischer Rundfunk* u.c., 43. punkts, kā arī lietā *Lindqvist*, 88. punkts), un direktīvā paredzētie personas dati ir ļoti dažādi. Direktīvas 6. panta 1. punkta e) apakšpunktā atkarībā no datu savākšanas un vēlākas apstrādes mērķiem noteiktais datu glabāšanas termiņš tāpēc var atšķirties. Ja pamatdatu glabāšanas termiņš ir ļoti ilgs, attiecīgās personas intereses izmantot šī sprieduma 57. punktā minētās iespējas iejaukties vai celt prasību zināmos gadījumos var samazināties. Ja, piemēram, ir daudz šādu datu saņēmēju vai mazākam skaitam saņēmēju informācija ir sniegta ļoti bieži, pienākums tik ilgi saglabāt informāciju par

saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kā arī par izpausto datu saturu varētu datu apstrādātājam radīt pārmērīgu slogu.

- 60 Direktīvā nav prasīts, lai dalībvalstis datu apstrādātājam radītu tādu slogu.
- 61 Tādējādi direktīvas 12. panta c) punktā ir skaidri paredzēts izņēmums šīs personas pienākumam paziņot trešajām personām, kurām dati ir tikuši paziņoti, par datu labošanu, dzēšanu vai piekļuves noslēgšanu, proti, ja tas izrādās neiespējami vai ir saistīts ar nesamērīgām pūlēm.
- 62 Saskaņā ar citām direktīvas daļām var ņemt vērā dažādu pasākumu iespējami nesamērīgo raksturu. Runājot par pienākumu informēt attiecīgo personu, direktīvas preambulas četrdesmitajā apsvērumā ir minēts, ka var ņemt vērā datu subjektu skaitu un datu vecumu. Turklāt saskaņā ar direktīvas 17. pantu par apstrādes drošību dalībvalstīm ir jāparedz, ka datu apstrādātājam ir jāīsteno atbilstoši tehniski un organizatoriski pasākumi, lai, ņemot vērā to kvalitāti un īstenošanas izmaksas, nodrošinātu atbilstošu drošību, ievērojot apstrādes riskus un aizsargājamo datu raksturu.
- 63 Līdzīgi apsvērumi ir nozīmīgi saistībā ar termiņa noteikšanu tiesībām iepazīties ar informāciju par saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kā arī izpausto datu saturu. Šī sprieduma 57. punktā atgādinātajos apsvērumos dalībvalstis tādējādi var ņemt vērā vairākus kritērijus, it īpaši piemērojamās valsts tiesību normas prasību celšanas termiņu jomā, pamatdatu vairāk vai mazāk slepeno raksturu, datu glabāšanas termiņu un attiecīgo saņēmēju skaitu.

- 64 Tāpēc dalībvalstīm ir jānosaka informācijas par saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām un izpausto datu saturs glabāšanas termiņš un jāparedz tādas iespējas iepazīties ar šo informāciju, kas veido taisnīgu līdzsvaru starp attiecīgās personas interesēm aizsargāt privāto dzīvi, it īpaši ar tiesībām labot, dzēst vai neļaut izmantot datus gadījumā, ja to apstrāde neatbilst direktīvai, kā arī tiesībām iebilst un celt prasību tiesā, no vienas puses, un slogu, ko pienākums saglabāt šo informāciju rada datu apstrādātājam, no otras puses.
- 65 Turklāt, nosakot šo termiņu, vērā ir jāņem arī direktīvas 6. panta [1. punkta] e) apakšpunktā paredzētais pienākums noteikt, lai personas dati tiktu saglabāti tādā veidā, kas pieļauj identificēt datu subjektu ne ilgāk, kā tas vajadzīgs mērķiem, kuriem dati tiek vākti vai kuriem tie vēlāk tiek apstrādāti.
- 66 Šajā gadījumā tiesiskais regulējums, kurā informācijas par datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām un izpausto datu saturu saglabāšana ir ierobežota ar vienu gadu un līdz ar to ir ierobežota iespēja iepazīties ar šo informāciju, kaut gan pamatdati tiek saglabāti daudz ilgāk, nenodrošina taisnīgu līdzsvaru starp attiecīgajām interesēm un pienākumu, ja vien netiek pierādīts, ka šīs informācijas ilgāka glabāšana datu apstrādātājam radītu pārlietu slogu. Tomēr valsts tiesas pienākums ir, ņemot vērā iepriekšējos punktos sniegtās norādes, veikt vajadzīgās pārbaudes.
- 67 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, nevar piekrist zināmu dalībvalstu argumentam, ka direktīvas 10. un 11. panta piemērošana padarot lieku direktīvas 12. panta a) punktā paredzēto tiesību iepazīties ar informāciju par saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām piešķiršanu saistībā ar pagātni.

68 Jāatzīst, ka 10. un 11. pantā ir noteikti pienākumi datu apstrādātājam vai tā pārstāvim zināmos apstākļos informēt attiecīgo personu it īpaši par datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām. Datu apstrādātājam vai viņa pārstāvim pašiem ir šī informācija jāpaziņo attiecīgajai personai it īpaši datu savākšanas brīdī vai, ja dati netiek iegūti tieši no šīs personas, datu reģistrācijas brīdī, vai eventuāli brīdī, kad šie dati tiek izpausti trešajām personām.

69 Šajās tiesību normās tādad ir paredzēts noteikt atšķirīgus pienākumus, nekā tas izriet no direktīvas 12. panta a) punkta. Tādējādi tas nekādā veidā nemazina dalībvalstīm noteikto pienākumu paredzēt, ka datu apstrādātājam ir jāiepazīstina attiecīgā persona ar informāciju par saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kā arī izpaustajiem datiem, ja šī persona nolemj izmantot tai 12. panta a) punktā piešķirtās tiesības iepazīties ar informāciju. Dalībvalstīm ir jāveic pasākumi, transponējot, pirmkārt, direktīvas 10. un 11. panta noteikumus par informēšanas pienākumu un, otrkārt, direktīvas 12. panta a) punkta noteikumus, bet pirmie nevar atvieglot pienākumus, kas izriet no otrajiem.

70 Tāpēc uz uzdoto jautājumu ir jāatbild šādi:

- direktīvas 12. panta a) punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums paredzēt tiesības iepazīties ar informāciju par datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kā arī izpaustās informācijas saturu ne tikai saistībā ar tagadni, bet arī pagātnei. Dalībvalstīm ir jānosaka šīs informācijas glabāšanas termiņš un jāparedz tādas iespējas iepazīties ar šo informāciju, kas veido taisnīgu līdzsvaru starp attiecīgās personas interesēm aizsargāt privāto dzīvi, it īpaši ar direktīvā paredzētajām tiesībām iebilst un celt prasību tiesā, no vienas puses, un slogu, ko pienākums saglabāt šo informāciju rada datu apstrādātājam, no otras puses;

- tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka informācija par datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām un izpausto datu saturu ir saglabājama tikai vienu gadu, un tādējādi tiek ierobežota iespēja iepazīties ar šo informāciju, kaut gan pamatdati tiek saglabāti daudz ilgāk, nenodrošina taisnīgu līdzsvaru starp attiecīgajām interesēm un pienākumu, ja vien netiek pierādīts, ka šīs informācijas ilgāka glabāšana datu apstrādātājam var radīt pārlietu slogu. Vajadzīgās pārbaudes ir jāveic valsts tiesai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 71 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra Direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti 12. panta a) punktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums paredzēt tiesības iepazīties ar informāciju par datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām, kā arī izpaustās informācijas saturu ne tikai saistībā ar tagadni, bet arī pagātnei. Dalībvalstīm ir jānosaka šīs informācijas glabāšanas termiņš un jāparedz tādas iespējas iepazīties ar šo informāciju, kas veido taisnīgu līdzsvaru starp attiecīgās personas interesēm aizsargāt privāto dzīvi, it īpaši ar Direktīvā 95/46 paredzētajām tiesībām iebilst un celt prasību tiesā, no vienas puses, un slogu, ko pienākums saglabāt šo informāciju rada datu apstrādātājam, no otras puses.

Tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts, ka informācija par datu saņēmējiem vai saņēmēju kategorijām un izpausto datu saturu ir saglabājama tikai vienu gadu, un tādējādi tiek ierobežota iespēja iepazīties ar šo informāciju, kaut gan pamatdati tiek saglabāti daudz ilgāk, nenodrošina taisnīgu līdzsvaru starp attiecīgajām interesēm un pienākumu, ja vien netiek pierādīts, ka šīs informācijas ilgāka glabāšana datu apstrādātājam var radīt pārlietu slogu. Vajadzīgās pārbaudes ir jāveic valsts tiesai.

[Paraksti]